

ҮЗДІКСІЗ БІЛІМ БЕРУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ ОНЛАЙН КУРСТАРДЫ ДАМУ

Ержігіт Абылай Даулетбайұлы

Abylai.erzhigit02@gmail.com

«Ақпараттық жүйелер» білім бағдарламасының 4 курс студенті

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті, Астана қ, Қазақстан Республикасы
Ғылыми жетекшісі, PhD, аға оқытушы – **Ламашева Ж.Б.**

Аңдатпа. Оқу курстарын қамтамасыз ету үшін онлайн платформаны әзірлеу бұл білім беру мен ақпаратты ұсынудың тиімді құралы ретінде онлайн курстарды әзірлеуге арналған. Қазіргі әлемде Қашықтықтан оқытудың танымалдылығының артуымен оқушылардың қажеттіліктері мен мүдделерін ескеретін сапалы онлайн курстарды әзірлеу маңызды. Жұмыстың мақсаты-онлайн курстарды әзірлеу әдістерін талдау, олардың негізгі сипаттамалары мен сәттілік критерийлерін анықтау. Зерттеу оқытушылар мен білім беру бағдарламаларын жасаушылар үшін, сондай-ақ сапалы және қол жетімді онлайн курстар құруға қызығушылық танытқандар үшін пайдалы болады.

Кілттік сөздер. Онлайн-платформа, сайт, онлайн курс.

Цифрлық революция дәуірінде білім айтарлықтай өзгерістерге ұшырайды. Онлайн оқыту платформалары әлемнің кез келген нүктесінде білімге қол жеткізудің таптырмас құралына айналады. Олар білім беру шекараларын кеңейтіп қана қоймайды, сонымен қатар барлығына бірдей оқуға қол жетімділікті қамтамасыз етеді [1].

Білім берудегі трендтер:

Онлайн курстар студенттерге оқу процесін өз бетінше бақылауға мүмкіндік беретін қолжетімділік икемділігін ұсынады. Сонымен қатар, жасанды интеллект және Виртуалды шындық сияқты технологияларды дамыту интерактивті және тиімді оқытудың жаңа мүмкіндіктерін ашады [2-3].

1. Мақсатты аудиторияны анықтау:

Онлайн платформаны дамытудағы бірінші қадам-жобаның мақсатты аудиториясын анықтау. Платформада қандай курстар ұсынылатынын, оқытудың қандай түрлеріне қолдау көрсетілетінін (мысалы, өзін-өзі оқыту, онлайн дәрістер, интерактивті тапсырмалар) және платформаны (студенттер, кәсіпқойлар, мектеп оқушылары және т.б.) пайдалануға қандай пайдаланушы топтары қызығушылық танытатынын түсіну қажет.

2. Интерфейс пен пайдаланушы тәжірибесін жобалау:

Пайдаланушыларды тарту үшін ыңғайлы және тартымды пайдаланушы интерфейсін (UI) және пайдаланушы тәжірибесін (UX) әзірлеу қажет. Бұл түсінікті навигацияны, тартымды дизайнды, интуитивті басқару элементтерін құруды және әртүрлі құрылғылар мен экрандар үшін жауап беретін дизайнды қолдауды қамтиды.

3. Білім беру мазмұнын әзірлеу:

Сапалы білім беру мазмұны сәтті онлайн платформаның негізі болып табылады. Оқу материалдарын, бейне сабақтарды, интерактивті тапсырмаларды, тесттерді және қосымша ресурстарды әзірлеу кіреді. Ақпараттық, өзекті, мақсатты аудитория үшін қызықты және білім беру стандарттарына сәйкес болуы керек.

Бағдарлама тілдеріне арналған оқулықтарды сайт арқылы оқуға болатындықтары көптеген онлайн платформалар бар. Соның ішінде мен өз сайттымды ойлап таптым CodeAcademy (сурет 1).

Мысалға:

Сурет 1. Бағдарлама тілдеріне арналған оқулықтар.

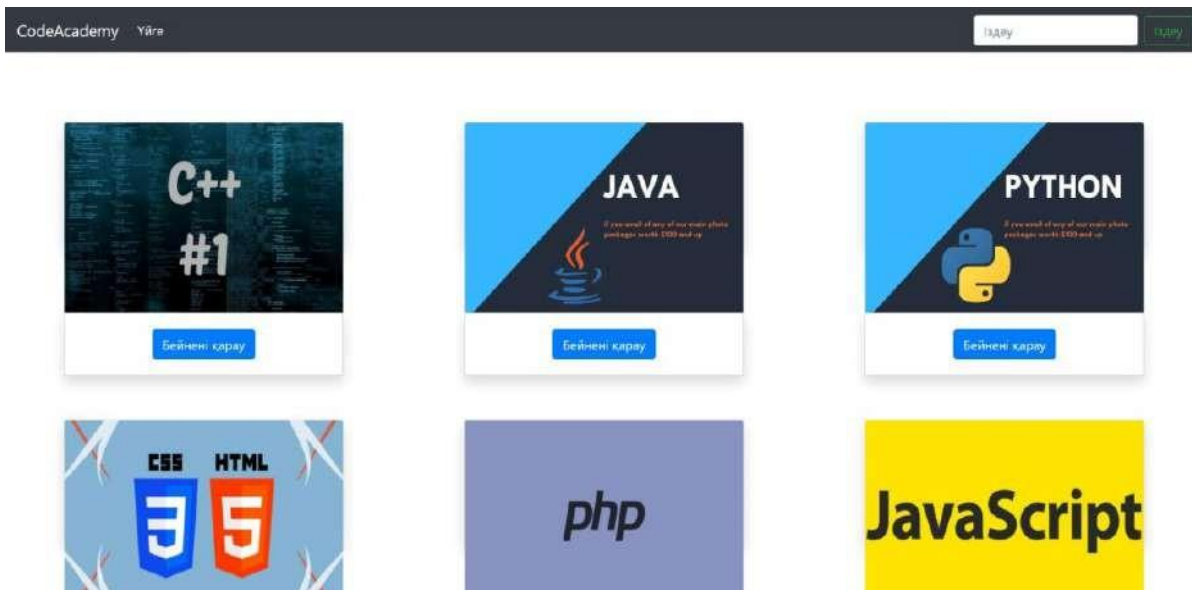
Осы платформаларға кіру арқылы пайдаланушылар таңдаған оқулықтарды байқап, барлық мақсаттарын қолдануға болады. Бұл платформалар арқылы оқушылар кез келген уақытта, кез келген орныда, интернет байланысы бар жерде оқуға болады.

Бағдарламалау бойынша бейне оқулықтар-әртүрлі бағдарламалау тілдерін, алгоритмдерді, деректер құрылымдарын және бағдарламалық жасақтаманы әзірлеудің басқа аспектілерін үйренудің тамаша тәсілі (сурет 2).

Бейне оқулықтар әдетте қысқа бейне форматында ұсынылады, әдетте бірнеше минуттан бір сағатқа дейін созылады. Олар тұжырымдамаларды түсіндіруді, нақты уақыттағы кодты көрсетуді, практикалық мысалдар мен тапсырмаларды қамтуы мүмкіндік береді.

Бейне оқулықтар бағдарламалау тақырыптарының кең ауқымын қамтиды, соның ішінде:

- Python, JavaScript, Java, C., сияқты бағдарламалау тілдерінің негіздері және басқалар.
- Алгоритмдер және мәліметтер құрылымы.
- Веб-қосымшаларды әзірлеу (frontend және backend).
- IOS және Android үшін мобильді қосымшаларды әзірлеу.
- Мәліметтер базасымен жұмыс,

Сурет 2. Бағдарлама тілдеріне арналған бейне сабақтар.

Тестілеу және бағдарламалау Quize оқу үшін өте пайдалы. Міне, олардың тиімді болуының бірнеше себептері:

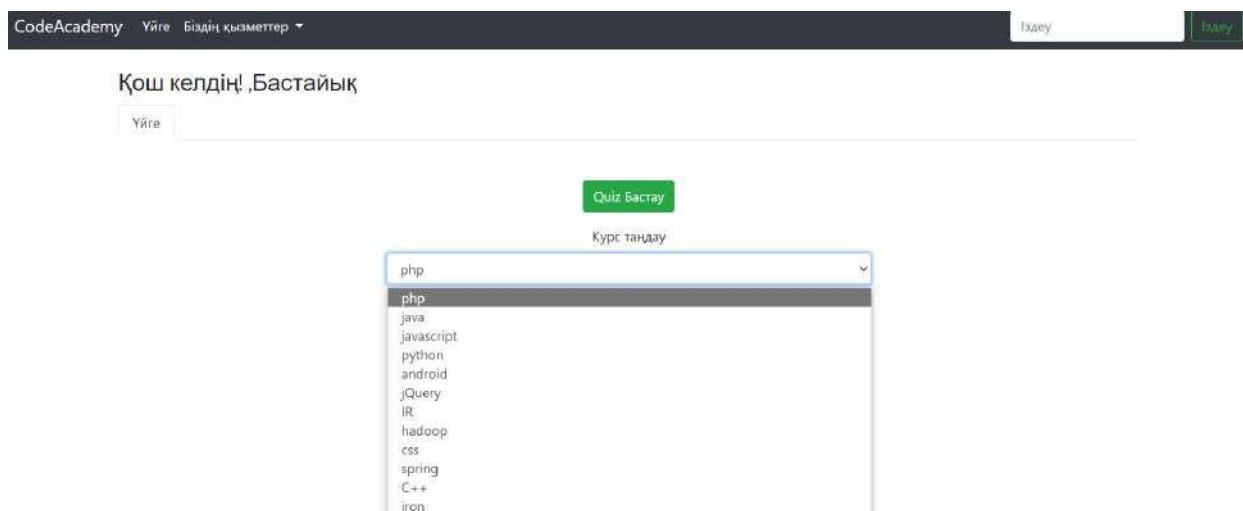
Білімді тексеру: тесттер студенттерге бағдарламалау ұғымдары туралы білімдері мен түсініктерін тексеруге мүмкіндік береді. Олар қосымша зерттеуді қажет етеді.

Мотивация: тест тапсырмалары оқушыларды белсенді оқуға және жақсы нәтижелерге қол жеткізуге ынталандыруы мүмкін. Тесттерді сәтті аяқтағаннан кейін студенттер өздерінің жетістіктеріне қанағаттануды сезінеді және әрі қарай оқуға ынталы болуы мүмкін.

Кері байланыс: тест нәтижелері студенттерге олардың үлгерімі туралы кері байланыс береді. Бұл оларға қай салаларды жақсы білетінін және қайсысына көбірек көңіл бөлу керектігін түсінуге көмектеседі.

Жалпы алғанда, бағдарламалау тестілері мен quize білім беру процесінің маңызды бөлігі болып табылады, бұл студенттерге өз білімдерін бағалауға, зерттелген материалды бекітуге және болашақ бағдарламалау сынақтарына дайындалуға көмектеседі (сурет 3).

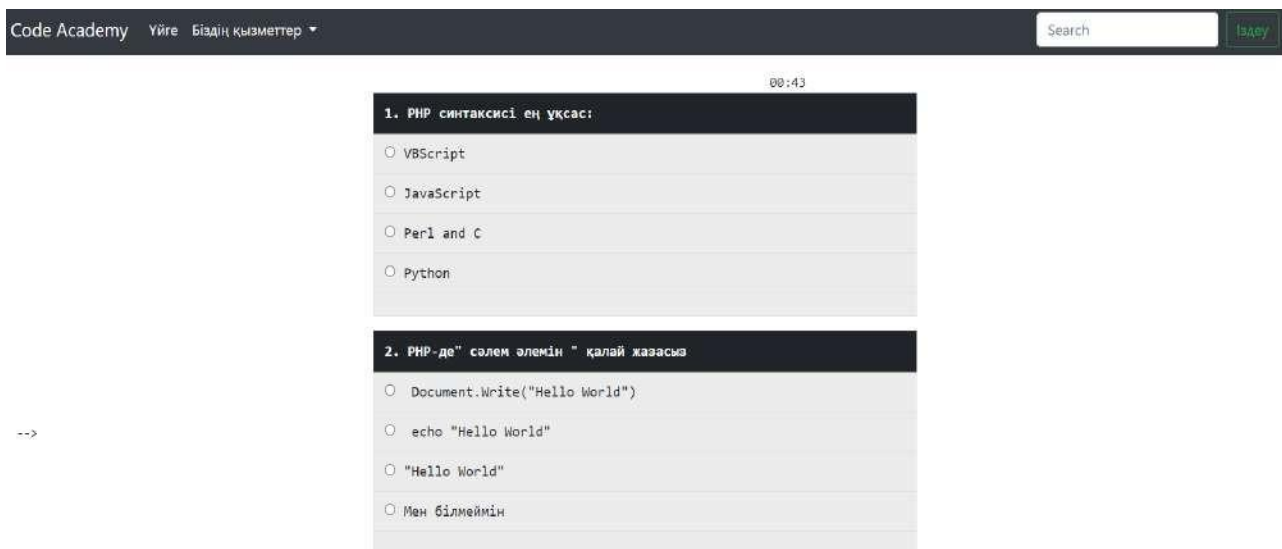
Code Academy платформасындағы тест бөлімі:

Сурет 3. Бағдарлама тілдеріне арналған quize тесттер.

Бұл бөлімде біз өзімізге қажетті тілді таңдау арқылы тест тапсырмаларын өте аламыз (сурет 4).

Мұндай сынақтардан өту студенттерге сертификаттау емтихандарына дайындалуға және сәтті өту мүмкіндігін арттыруға көмектеседі.

Сурет 4. Бағдарлама тілдеріне арналған quize сұрақтарына мысал.

Қорытынды. Оқыту курстарын ұсыну үшін онлайн платформаны құру технологиялық базаны таңдаудан бастап білім беру мазмұнын әзірлеуге және заманауи технологияларды біріктіруге дейінгі көптеген аспектілерге назар аударуды қажет ететін күрделі және көпжақты процесс. Алайда, дұрыс көзқараспен және процестің барлық кезеңдерін орындай отырып, мұндай платформа кез-келген уақытта және кез-келген жерде оқығысы келетіндердің барлығына қол жетімді білім берудің құралы бола алады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Ковалева М.Л., Шибяев Д.В. Разработка онлайн-курсов как средство совершенствования отечественной системы непрерывного образования // Пенитенциарная наука. 2023, №2(62). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/razrabotka-onlayn-kursov-kak-sredstvo-sovershenstvovaniya-otechestvennoy-sistemy-nepreryvnogo-obrazovaniya> (дата обращения: 03.04.2024)

2. Багачук А.В. Современные тенденции развития образования // Актуальные задачи педагогики: материалы IX Междунар. науч. конф. Москва. 2018, С. 50-52. URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/279/14340/> (дата обращения: 03.04.2024)

3. Алимова Н.К. Современные тенденции развития системы образования // Вестник евразийской науки. 2011, №4(9). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-tendentsii-razvitiya-sistemy-obrazovaniya> (дата обращения: 03.04.2024)